Мюджахит Бал,

ORCID ID 0000-0002-7552-9238

E-мейл: ball_mujahit@ukr.net

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ФОРСАЙТУ В СИСТЕМУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ КРАЇНИ

[https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3\(9\)-87-101](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3(9)-87-101)

Анотація. У статті проаналізовані теоретичні засади запровадження форсайту в систему стратегічного управління публічною безпекою України. Обґрунтовано, що форсайт у системі стратегічного управління публічною безпекою країни – це процес творчої оцінки, який застосовує наявні знання і прогностичний аналіз до потенційного майбутнього розвитку системи публічної безпеки. Він може відбуватися і реалізовуватися всередині органу державної влади або зовнішньої організації системи управління. Автор зазначив, що форсайт є найбільш ефективною технологією, котра здатна виявляти тенденції, що виникають на ранніх стадіях і передбачати можливі сценарії розвитку проблем у майбутньому. Це надає можливість державі «грати на випередження», діяти проактивно, а не усувати наслідки чергових криз. Обґрунтовано три етапи проведення форсайту у системі публічної безпеки. На першому етапі виявляються перспективні тренди науково-технологічного розвитку у сфері забезпечення публічної безпеки, які класифікуються за кластерами. Вони охоплюють різні сфери (кадрове, матеріально-технічне, фінансове, інноваційне, організаційне та інше забезпечення публічної безпеки) і мають міждисциплінарний характер. На другій стадії тренди аналізують, щоб на їх основі сформувати «картини майбутнього», та визначають актуальні теми для побудови сценаріїв і концепцій розвитку. На третій стадії на підґрунті «картин майбутнього» готуються орієнтири для державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки в чотирьох перспективних напрямках, визначаються сценарії їх можливого розвитку. «Орієнтири майбутнього» являють собою ключові проблеми нації та шляхи їх вирішення у формі чітко означених дослідних проєктів, де задіяні найважливіші технологічні або соціальні інновації.

Ключові слова: публічна безпека, форсайт, форсайт у системі публічної безпеки, форсайт-технології, форсайт-дослідження, форсайт-програми, прогнозування, формування проєктів майбутнього.

Постановка проблеми. Однією з головних проблем формування публічної безпеки є система методів стратегічного управління, прогнозування наслідків певних державно-управлінських дій, обґрунтування ефективних, раціональних і системних змін та механізмів.

Якщо аналізувати поняття «стратегічне управління», то саме стратегічне управління – це комплексна система постановки та реалізації стратегічних цілей публічної безпеки, заснована на прогнозуванні середовища і виробленні способів адаптації до її змін, а також впливу на неї. До завдань стратегічного управління належать: забезпечення цільової спрямованості всієї діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; облік впливу зовнішнього середовища; виявлення нових можливостей розвитку і факторів загрозового характеру. Таким чином, основною складовою стратегічного управління є прогнозування можливих позитивних та негативних наслідків. Водночас нині відсутні ефективні методи та методики прогнозування можливого майбутнього для певних галузей життєдіяльності суспільства. Прогнозування в системі національної безпеки, публічної безпеки має несистемний характер і часто не враховує вже проведені реформи та отримані результати.

На сьогодні виникла проблема обґрунтування інноваційних методів прогнозування можливого майбутнього для попередження потенційних загроз та ризиків для публічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем форсайту як інструменту формування бажаних сценаріїв майбутнього проаналізовано багатьма вченими у різних галузях наук.

С. Квітка розглядає основні методи форсайту та можливість їх застосування в Україні, наводить приклади практичного застосування цієї методології та окремих технологій соціального передбачення [1].

С. Овчаренко систематизує підходи до проблем проведення форсайт-досліджень, виокремлює методи форсайт-досліджень

[2].

М. Цедік розглядає перспективи розвитку регіональних форсайтів в Україні, де застосовано елементи форсайт-технологій, зокрема сформовано дві дорожні карти [3].

В. Сиченко, М. М. Хитько та М. О. Хитько обґрунтовують важливість застосування інноваційних методик та інструментів під час здійснення освітніх реформ, у тому числі дослідницький інструментарій, який пов'язаний з моделюванням і проектуванням освітніх процесів, що може бути здійснено на різних концептуальних рівнях стратегічного планування освітнього розвитку. Результатом такого підходу є становлення цілісної системи державного управління інноваційною стратегією розвитку галузі, що функціонує на базі модельного комплексу стратегічного планування та управління [4].

М. Корсак, А. Сурдо проаналізували сутність, неоднакові принципи і методику проведення форсайту, який передбачає підвищення інноваційної активності та конкурентоспроможності підприємств Республіки Білорусь. Крім того, автори розробили методологію форсайту, яка включає в себе десятки традиційних і досить нових експертних методів, серед яких метод Дельфі, SWOT-аналіз, мозковий штурм, побудова сценаріїв, технологічні дорожні карти, формування експертних панелей і дерева релевантності [5].

В. Шедяков зазначив, що форсайт-програми забезпечують інтенсивне знаходження і продуктивно працюють в конкретних умовах рішень. Відповідно, ефективність їх застосування передбачає зважений облік реально діючих сил і розв'язання протиріч, застосування протоколів досягнення та реалізації консенсусу [6].

Н. Рудь обґрунтував необхідність використання системи форсайту у розв'язанні завдань стратегічного розвитку підприємств. Цей метод надає можливість формувати більш обґрунтовану науково-технологічну та інноваційну політику [7].

М. Горіховський проаналізував розвиток нових технологій соціального прогнозування й передбачення, зокрема метод форсайту, Data Mining тощо та обґрунтував доцільність використання форсайт-технології для прогнозування

перспектив розвитку фермерських господарств у Хмельницькій області [8].

В. Філіппова зауважила, що технологія форсайту є сукупністю інструментів, які надають можливість не вгадувати проблеми майбутнього, а ставити мету у вигляді бажаного очікуваного результату, визначати необхідні сьогоднішні стани. Це активний прогноз, що містить елементи впливу на майбутнє з урахуванням ресурсів, які є та необхідні для розвитку. Центром форсайту є сценарне планування – побудова багатоваріантних сценаріїв подій з одночасною розробкою практичних заходів. Підкреслюється, що важливим аспектом є інтеграція форсайту в чинну систему прогнозування розвитку, зокрема, системи педагогічної освіти. З одного боку, результати коротко- і середньострокових прогнозів значною мірою можуть бути основою для проведення робіт за форсайтом, з іншого боку, проблеми довгострокового характеру, виявлені в ході робіт за форсайтом, можуть використовуватися як напрямок для налаштування чинних і розроблення нових моделей прогнозування на більш коротку перспективу [9].

О. Решетняк проаналізував методи, які використовуються під час проведення форсайт-досліджень. Досліджено частоту використання окремих форсайт-методів для досягнення конкретних результатів передбачення залежно від сектору економіки. Доведено, що обґрунтування вибору форсайт-методів обумовлює якість, достовірність, систематичність та повноту процесу передбачення. Методики форсайтів, які було проаналізовано свідчать, що під час передбачення майбутнього використовуються комбінації декількох методів, які обумовлюють рівень досягнення цілей форсайту, можливість використання результатів в управлінні соціально-економічним станом сфер дослідження, в тому числі сфері науки та технологій [10].

Проведений аналіз дає підстави зазначити, що метод форсайту часто використовується для прогнозування наслідків та розвитку підприємств (приватних організацій). Існують поодинокі дослідження, що спрямовані на аналіз застосування цього методу у напрямі розвитку державної освітньої політики, а також обґрунтування напрямів наукового розвитку. Однак, на

нашу думку, метод форсайту доцільно використовувати під час реалізації і розвитку будь-якої державної політики, оскільки він надає можливість не лише спрогнозувати наслідки, а й розробити бажані сценарії майбутнього, визначити методи та інструменти їх здійснення.

Проблеми публічної безпеки також аналізував В. Фатхутдінов. Він зауважив, що термін «публічна безпека», не став часто вживаним ані у назвах, ані у текстах нормативно-правових актів. Вживання терміна «публічна безпека» взагалі обмежене лише науковою сферою і не має свого аналогу і вживаності в законодавчому обігу, оскільки функціонування його у чинних нормативно-правових актах України не зафіксовано [11]. О. Горбачова зазначає, що публічна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів об'єктів безпеки (особистості, суспільства, держави) від загроз і небезпек соціального, природного або техногенного генезису, а також здатність суб'єктів забезпечення безпеки вживати заходів щодо попередження їх виникнення та усунення негативних наслідків шляхом установлення, реалізації та дотримання правових норм [12]. На думку А. Крищенка, публічний порядок передусім пов'язаний із публічною безпекою, яку покликані забезпечувати спеціальні органи виконавчої влади шляхом нагляду та застосування адміністративного примусу щодо осіб, які його порушують [13].

Таким чином, поняття «публічна безпека» аналізується з точки зору нормативно-правового регулювання та використання спеціально уповноважених органів влади.

Отже, виникає важлива для державотворення проблема визначення інноваційного механізму прогнозування та попередження негативних явищ системи публічної безпеки України.

Методи дослідження. У процесі дослідження використані такі методи, як: методи індукції та дедукції – під час обґрунтування понять «форсайт», «форсайт у системі публічної безпеки»; узагальнення – під час обґрунтування основних етапів реалізації форсайту в системі публічної безпеки країни; аналізу, синтезу й узагальнення – для визначення системи інструментів форсайту в стратегічному

управлінні у сфері публічної безпеки країни.

Метою статті є проведення теоретичного аналізу форсайту і можливостей його застосування при стратегічному управлінні публічною безпекою країни.

Виклад основного матеріалу. Етапами стратегічного управління публічною безпекою країни є такі [14]:

- чітке формулювання бачення (подання) публічної безпеки в перспективі і головного напрямку її розвитку (головної стратегічної мети, місії);

- встановлення цілей і контрольних параметрів реалізації забезпечення публічної безпеки;

- визначення типу загроз та викликів публічній безпеці;

- визначення методів та інструментів запобігання виникненню глобальних загроз та викликів публічній безпеці;

- визначення інноваційних та ефективних методів прогнозування розвитку негативних наслідків для публічної безпеки;

- виявлення ключових факторів позитивних зрушень у системі публічної безпеки (причинно-наслідковий аналіз, метод SWOT);

- вироблення вимог і критеріїв оцінки основних видів діяльності щодо формування та забезпечення публічної безпеки;

- формування інституційної спроможності формування та забезпечення публічної безпеки.

Важливим елементом у стратегічному управлінні публічною безпекою є саме застосування методів, інструментів прогнозування можливих негативних та позитивних наслідків, визначення наслідків певних державно-управлінських рішень, які можуть впливати на національну, публічну безпеку держави.

Одним із інноваційних методів прогнозування є форсайт.

Форсайт (від англ. Foresight – погляд у майбутнє, передбачення) – це сучасна методологія технологічного прогнозування, яка дозволяє враховувати довгострокові культурні, політичні, економічні та соціальні наслідки впровадження технологій. Вперше цей термін використав письменник-фантаст Г. Уелс [14].

Форсайт можна визначити як процес творчої оцінки, який

застосовує наявні знання і прогностичний аналіз до потенційного майбутнього. Здійснення такого процесу може управлятися і реалізовуватися всередині органу влади або зовнішньої організації [15].

На сьогодні форсайт є найбільш ефективною технологією, що здатна виявляти тенденції, які виникають на ранніх стадіях і передбачати можливі сценарії розвитку проблем у майбутньому. Зазначена технологія надає державі можливість «грати на випередження», тим самим діяти проактивно, а не усувати наслідки чергових криз.

Аналіз літератури із зазначеної проблематики надає підстави стверджувати, що форсайт є невід’ємним і ефективним механізмом державної політики. Розрізняють два основних напрями впливу на публічну політику форсайт-технологій [16]:

- форсайт інформує державний апарат і політичну еліту про відповідні тенденції та події в середовищі, яке активно трансформується;

- форсайт діє як рушійна сила рефлексивних процесів взаємного соціального навчання серед державних службовців і політиків, які стимулюють формування загальних уявлень публічної політики [16].

Будь-яке ефективне планування має містити сценарії стратегічного передбачення з можливими варіантами розвитку подій [17]. Маючи відпрацьовані та дієві практики форсайту, ми маємо можливість побудувати більш стале майбутнє, підготовлене до різних криз і потрясінь. Це надзвичайно актуально під час формування дієвих та ефективних заходів забезпечення публічної безпеки.

Форсайт орієнтований не тільки на визначення можливих альтернатив, а й на вибір найбільш бажаних із них. У процесі вибору застосовуються різні критерії для встановлення найбільш бажаних варіантів. Якщо йдеться про безпеку, то оцінюють ступінь захищеності держави, кордонів, людей, інформаційну безпеку тощо.

Уряди багатьох розвинених країн активно використовують форсайт у політичному процесі та стратегічному плануванні. В одних державах він застосовується переважно у сфері оборони, прогнозування розвитку технологій і виявлення нових ризиків.

В інших – вийшов за означені межі, поширився на всі сфери суспільного життя і проник у процес прийняття стратегічних рішень. Зокрема, такими країнами є Великобританія і Фінляндія.

У Великобританії коріння форсайт-програми сягають у 1960-ті рр., коли зосередження на науці й технологіях змусило поставити на порядок денний проблему інновацій. Виникнення інформаційних технологій та необхідність збільшення інвестицій у НДДКР змусило політиків робити вибір між конкуруючими продуктами і встановлювати правильні пріоритети у світлі економічних потреб країни. У 1994 р. було створено форсайт-програму Великобританії. У 2002 р. сфера її вивчення вийшла за рамки науки і технологій, почали розглядатися проекти, в яких технології тягнуть за собою можливості розв'язання соціальних, екологічних та інших проблем. У 2004 р. почав працювати Центр сканування горизонту Великобританії, метою якого було «зробити прямий внесок у встановлення пріоритетів уряду і формування стратегії, Європейський інформаційно-дослідницький центр покращуючи здатність уряду відповідати на міждисциплінарні та міжвідомчі виклики». Нині безліч департаментів мають свої форсайт-програми, а деякі включили сканування горизонту – Міністерство оборони, Департамент екології, продовольства і сільських справ, Департамент здоров'я, Національна служба охорони здоров'я та Департамент бізнесу, підприємництва та регуляторних реформ. Вимогою уряду є використання сканування горизонтів усіма департаментами. Національна форсайт-програма Великобританії складається з трьох окремих програм, або елементів: сканування горизонтів, проектів майбутнього і громадських програм [18].

Таким чином, в Україні також доцільно на базі Міністерства економіки України створити відповідний департамент із прогнозування та форсайту стратегічних програм розвитку держави.

З огляду на аналіз літератури з цієї проблематики можна стверджувати, що форсайт надає можливість більш ґрунтовно зрозуміти природу змін, що відбуваються в державі та державній політиці, визначити можливі сценарії розвитку

процесів у майбутньому й окреслити заходи з досягнення бажаних станів публічної безпеки. Інакше кажучи, застосування методу форсайту має бути орієнтоване на дію сьогодні для досягнення бажаного в майбутньому. Однак вітчизняна практика реалізації цього методу демонструє наявність істотного розриву між безпосереднім процесом акумулювання, аналізу інформації та реальними діями.

Проблема такого слабкого зв'язку криється в інструментарії форсайту, орієнтованого все ще на дослідження майбутнього, а доведення перспективних рішень до логічного завершення залишається нерозкритим, оскільки відсутні відповідні інструменти та методи [19]. На нашу думку, цей факт є наслідком занадто масштабного, загального характеру форсайту, часто обмеженого державою. Форсайт має перейти на більш деталізований рівень – на рівень процесів у системі національної безпеки, публічного управління, певних систем, розвитку явищ тощо.

Деякі вчені пропонують застосовувати наддержавний форсайт, який сприяє збільшенню потенціалу прийняття стратегічних рішень на різних рівнях. Насамперед він створює платформу для взаємного збагачення досвідом через обмін знаннями між професіоналами як із академічних, так і ділових кіл у тій чи іншій галузі знань або промисловому секторі. Він також сприяє обміну знаннями між особами, відповідальними за ухвалення рішень в державному і приватному секторі.

Наддержавний форсайт допомагає країнам об'єднати сили для вирішення спільних проблем, відкриває можливості для співпраці, визначає взаємозалежні характерні ознаки і необхідні інфраструктури на регіональному рівні, існування яких на національному рівні є недоцільним. Все це дає загальні підстави для розвитку регіону і створює консенсус, необхідний для запобігання загрозам і використання можливостей, що виходять від інших регіонів [20].

Проведений аналіз дає підстави зазначити, що форсайт у системі публічної безпеки – метод прогнозування, який надає можливість враховувати довгострокові наслідки прийнятих державно-управлінських рішень для подальшого вирішення питання формування дієвих механізмів запобігання негативним

наслідкам та сприяння позитивним результатам у системі публічної безпеки.

Форсайт у системі публічної безпеки здійснюється у три стадії:

на першій стадії виявляються перспективні тренди науково-технологічного розвитку у сфері забезпечення публічної безпеки, які класифікуються за кластерами. Вони охоплюють різні сфери (зокрема, кадрову, матеріально-технічну, фінансову, інноваційну, організаційну тощо забезпечення публічної безпеки) і мають міждисциплінарний характер. Найбільш поширені тенденції систематизують в таблицю і представляють на обговорення, щоб у подальшому спрямувати дискусію в потрібне русло. Перспективність технологій оцінюється за такими критеріями:

- забезпечення безпеки таких технологій;
- ступінь міждисциплінарності;
- значущість для наукових досліджень;
- новизна теми для системи публічної безпеки;

на другій стадії тренди аналізують, щоб на їх основі сформувати «картини майбутнього», та визначають актуальні теми для побудови сценаріїв і концепцій розвитку.

«Картини майбутнього» відображають комбінацію можливих шляхів розвитку і ступінь їх залежності від зовнішніх факторів. Вони являють собою конкретні образи майбутнього суспільного устрою і є збалансованим результатом очікуваної і бажаної траєкторій. Учасники фокус-груп і представники консорціуму «малюють» повсякденні «Картини майбутнього» і пропонують для них дорожні карти. Ескізи мають бути, з одного боку, бажаними, з іншого – реалістичними, з третього – зрозумілими для неспеціалістів. «Картини» потім аналізуються фокус-групами. Таким чином, вектор дискусії не виходить за рамки безпекових проблем [21];

на третій стадії на основі «картин майбутнього» готуються орієнтири для державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки в чотирьох перспективних напрямках, визначаються сценарії їх можливого розвитку.

«Орієнтири майбутнього» представляють ключові проблеми нації та шляхи їх вирішення у формі чітко означених

дослідних проєктів, де задіяні найважливіші технологічні або соціальні інновації. Як правило, теми таких проєктів мають складний міждисциплінарний характер.

Висновки та напрями подальших досліджень. Здійснено аналіз форсайту як ефективного інструменту прогнозування майбутнього. Обґрунтовано, що форсайт системи стратегічного управління публічною безпекою країни – це процес творчої оцінки, який застосовує наявні знання і прогнозний аналіз до потенційного майбутнього розвитку системи публічної безпеки. Здійснення такого процесу може відбуватися та реалізовуватися всередині органу державної влади або зовнішньої організації системи управління. Запропоновано три етапи проведення форсайту в системі публічної безпеки: по-перше, виявлення перспективних трендів науково-технологічного розвитку у сфері забезпечення публічної безпеки, які класифікуються за кластерами; по-друге, здійснення аналізу актуальних сценаріїв розвитку майбутнього та формування «картини майбутнього»; по-третє, формування орієнтирів для державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки в чотирьох перспективних напрямках, визначення сценаріїв їх можливого розвитку.

З огляду на проведений аналіз варто зауважити, що форсайт є важливим інструментом у формуванні та реалізації політики публічної безпеки, адже надає можливість не тільки спрогнозувати потенційні наслідки та позитивні зрушення, а й змалювати сценарій бажаного майбутнього та його досягнути. Для забезпечення ефективного форсайту потрібно створити при Міністерстві економіки України Департамент форсайт-досліджень та форсайт-проєктів.

У подальшому передбачається здійснити аналіз застосування форсайту за кордоном, визначити закономірності його реалізації в системі національної та публічної безпеки.

Список використаних джерел

1. Квітка С. А. Форсайт в публічному управлінні : методи і перспективи реалізації в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2018. Т. 6. № 8. С. 56–70. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2018_6_8_9 (дата звернення : 31.05.2021).

2. Овчаренко С. В. Філософські принципи форсайт-досліджень для публічного управління. URL : <http://www.oridu.odessa.ua/news/2019/10/03/2.pdf> (дата звернення : 31.05.2021).
3. Цедік М. Г. Визначення перспектив застосування регіонального форсайту в системі публічного управління України. *Аспекти публічного управління*. 2016. № 3(29). С. 94–100.
4. Сиченко В. В., Хитько М. М., Хитько М. О. Використання форсайту для стратегічного планування розвитку освіти в умовах її системних змін. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2(25). URL : <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/2/29.pdf>. (дата звернення : 31.05.2021).
5. Корсак М. М., Сурдо А. П. Применение метода форсайт в прогнозировании социально-экономического развития. *Вісник Харківського національного технічного ун-ту сільського господарства ім. П. Василенка*. 2018. Вип. 191. С. 244–254.
6. Шедяков В. Є. Діапазон використання аналізу в процесі суспільного Форсайту. *Формування ринк. відносин в Україні : зб. наук. праць*. 2018. № 7/8. С. 123–131.
7. Рудь Н. Т. Форсайт : сутність та методологія прогнозування. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2019. Т. 1. № 16(61). URL : <http://cutt.ly/SQZKdkY> (дата звернення : 31.05.2021).
8. Горіховський М. В. Використання форсайт-технологій в управлінні фермерським господарством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 11. С. 24–27.
9. Філіппова В. Д. Форсайт-технологія як інструмент формування і реалізації державної політики в галузі педагогічної освіти. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2020. № 1. URL : http://el-zbirn-du.at.ua/2020_1/30.pdf. (дата звернення : 31.05.2021).
10. Решетняк О. І. Вибір форсайт-методів для обґрунтування напрямів наукового розвитку. *Modern Economics*. 2019. № 18(2019). С. 166–173. DOI : [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-25](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-25) (дата звернення : 25.05.2021).
11. Фатхутдінов В. Г. Частотність операціоналізації та контекстуальність використання терміна «публічна безпека» в Законі України «Про Національну поліцію України». URL : <https://cutt.ly/tQZKnJt> (дата звернення : 25.05.2021).
12. Горбачова О. В. Психологічні аспекти забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України. *Право і Безпека*. 2017. № 4. С. 181–187. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2017_4_33 (дата звернення : 25.05.2021).
13. Крищенко А. Є. Особливості визначення терміна «публічна безпека і порядок». *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 206–214. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknvvs_2017_1_21 (дата звернення : 25.05.2021).
14. Устинов О. Д. Стратегическое управление предприятием. *Символ науки*. 2016. № 1-1. URL : <https://cutt.ly/dQZKUiP> (дата звернення : 25.05.2021).
15. Ratcliffe J., Ratcliffe L. Anticipatory leadership and strategic foresight : Five 'linked literacies'. *Journal of Futures Studies*. 2015. № 1. P. 1–18.

16. Inayatullah S. Foresight in challenging environments. *Journal of Futures Studies*. 2018. № 4. P. 15–24
17. Vargas-Lama F., Osorio-Vera F. The Territorial Foresight for the construction of shared visions and mechanisms to minimize social conflicts : The case of Latin America. *Futures*. 2020. № 123. Abstract № 102625.
18. Іноземний досвід роботи комісій з питань майбутнього. URL : <https://cutt.ly/yQZKGoF> (дата звернення : 25.05.2021).
19. Проданова Л. В., Хорошун Ю. В. Технологія форсайту в стратегічному управлінні розвитком аграрного сектору національної економіки : зб. наук. праць Донецького державного університету управління «Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку». Серія : Економіка. 2019. Т. XX, вип. 313. С. 158–169.
20. Форсайт економіки України : середньостроковий (2015–2020 роки) і довгостроковий (2020–2030 роки) часові горизонти (версія для обговорення) / наук. керівник проекту М. З. Згуровський. Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 36 с.
21. Квітка С. А. Форсайт як технологія проектування майбутнього : новітні механізми взаємодії публічної влади, бізнесу та громадянського суспільства. *Аспекти публічного управління*. 2016. Т. 4. № 8. С. 5–15.

References

1. Kvitka, S. A. (2018), Forsait v publichnomu upravlinni: metody i perspektyvy realizatsii v Ukraini [Forsyth in public administration: methods and prospects for implementation in Ukraine]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. T. 6, № 8, P. 56–70. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2018_6_8_9 [in Ukrainian].
2. Ovcharenko, S. V. (2019), Filosofski pryntsyipy forsait-doslidzhen dla publichnoho upravlinnia [Philosophical principles of foresight research for public administration]. Retrieved from <http://www.oridu.odessa.ua/news/2019/10/03/2.pdf> [in Ukrainian]
3. Tsedik, M.H. (2016), Vyznachennia perspektyv zastosuvannia rehionalnoho forsaitu v systemi publichnoho upravlinnia Ukrainy [Determining the prospects for the use of regional foresight in the system of public administration of Ukraine], *Aspekty publichnoho upravlinnia*, № 3 (29), P. 94–100 [in Ukrainian].
4. Sychenko, V. V. and Khytko, M. M. and Khytko, M. O. (2020), Vykorystannia forsaitu dla stratehichnoho planuvannia rozvytku osvity v umovakh yii systemnykh zmin [The use of foresight for strategic planning of education in terms of its systemic changes], *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, № 2 (25). Retrieved from: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/2/29.pdf> [in Ukrainian].
5. Korsak, M. M. and Surdo, A. P. (2018), Prymenenye metoda forsait v prohozyrovanyy sotsyalno-ekonomicheskoho razvytyia [Application of the foresight method in forecasting socio-economic development], *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho un-tu silskoho hospodarstva im. P. Vasylenka*. Vyp. 191, P. 244–254 [in Ukrainian].
6. Shediakov, V.Ie. (2018), Diapazon vykorystannia analizu v protsesi suspilnoho Forsaitu [The range of use of analysis in the process of public foresight], *Formuvannia rynk. vidnosyn v Ukraini: zb. nauk. pr.*, № 7/8, P. 123–131 [in

- Ukrainian].
7. Rud, N.T. (2019), Foresait: sutnist ta metodolohiia prohnouzuvannia [Foresight: the essence and methodology of forecasting], *Ekonomichni nauky. Seriia «Oblik i finansy»*, Tom 1, № 16 (61). Retrieved from <https://cutt.ly/SQZKdkY> [in Ukrainian].
 8. Horikhovskiy, M. V. (2017), Vykorystannia forsait-tekhnologii v upravlinni fermerskym hospodarstvom [The use of foresight technologies in farm management], *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, Vyp. 11, P. 24–27 [in Ukrainian].
 9. Filippova, V. D. (2020), Forsait-tekhnologii yak instrument formuvannia i realizatsii derzhavnoi polityky v haluzi pedahohichnoi osvity [Foresight technology as a tool for the formation and implementation of state policy in the field of teacher education], *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia i mistsevoho samovriaduvannia*, № 1. Retrieved from http://el-zbirnudu.at.ua/2020_1/30.pdf [in Ukrainian].
 10. Reshetniak, O. I. (2019), Vybir forsait-metodiv dlia obgruntuvannia napriamiv naukovooho rozvytku [The choice of foresight methods to substantiate the directions of scientific development], *Modern Economics*, № 18, P. 166–173 [in Ukrainian].
 11. Fatkhutdinov, V. H. Chastotnist operatsionalizatsii ta kontekstualnist vykorystannia termina «publichna bezpeka» v Zakoni Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiyu Ukrainy» [Frequency of operationalization and contextuality of the use of the term "public safety" in the Law of Ukraine "On the National Police of Ukraine"], Retrieved from <https://cutt.ly/tQZKnJt> [in Ukrainian].
 12. Horbachova, O. V. (2017), Psykholohichni aspekty zabezpechennia publichnoi bezpeky i poriadku Natsionalnoiu politsiieiu Ukrainy [Psychological aspects of public safety and order by the National Police of Ukraine], *Pravo i Bezpeka*, № 4. P. 181–187. Retrieved from : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2017_4_33 [in Ukrainian].
 13. Kryshchenko, A. Ye. (2017), Osoblyvosti vyznachennia termina "publichna bezpeka i poriadok" [Features of the definition of the term "public safety and order"], *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*, № 1, P. 206–214. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknvvs_2017_1_21 [in Ukrainian].
 14. Ustinov, O. D. (2016), Strategicheskoe upravlenie predpriiatiem [Strategic enterprise management], *Simvol nauki*, №1-1, Retrieved from : <https://cutt.ly/dQZKUiP> [in Russian].
 15. Ratcliffe, J. and Ratcliffe L. (2015), Anticipatory leadership and strategic foresight: Five 'linked literacies', *Journal of Futures Studies*, №1, P. 1–18. [in English].
 16. Inayatullah, S. (2018), Foresight in challenging environments, *Journal of Futures Studies*, №4, P. 15–24 [in English].
 17. Vargas-Lama, F. and Osorio-Vera, F. (2020), The Territorial Foresight for the construction of shared visions and mechanisms to minimize social conflicts: The case of Latin America, *Futures*, №123, Abstract № 102625 [in English].
 18. Inozemnyi dosvid roboty komisii z pytan maibutnoho [Foreign experience of commissions on the future]. Retrieved from <https://cutt.ly/yQZKGoF> [in Ukrainian].
 19. Prodanova, L. V. and Khoroshun, Yu. V. (2019), Tekhnolohiia forsaitu v

- stratehichnomu upravlinni rozvytkom aharnoho sektoru natsionalnoi ekonomiky [Foresight technology in strategic management of the agricultural sector of the national economy], *Zbirnyk naukovykh prats Donetskoho derzhavnoho universytetu upravlinnia «Problemy ta perspektyvy zabezpechennia stabilnogo sotsialno-ekonomichnogo rozvytku»*. Seriia "Ekonomika", T. XX, vyp. 313, P. 158–169 [in Ukrainian].
20. Zghurovskiyi, M. Z. (2015), Forsait ekonomiky Ukrainy: serednostrokovyi (2015–2020 roky) i dovhostrokovyi (2020–2030 roky) chasovi horyzonty (versiia dlia obhovorennia) [Foresight of the economy of Ukraine: medium-term (2015-2020) and long-term (2020-2030) time horizons (version for discussion)]. Kyiv : NTUU "KPI", 2015. 36 p. [in Ukrainian].
21. Kvitka, S. A. (2016), Forsait yak tekhnolohiia proektuvannia maibutnoho: novitni mekhanizmy vzaiemodii publichnoi vlady, biznesu ta hromadianskoho suspilstva [Forsythe as a technology for designing the future: the latest mechanisms of interaction between public authorities, business and civil society], *Aspekty publichnoho upravlinnia*, T. 4, № 8, P. 5–15 [in Ukrainian].

FORESIGHT IN THE SYSTEM OF STRATEGIC PUBLIC SECURITY MANAGEMENT OF THE COUNTRY

Mujahit Ball

Abstract. The article analyzes the innovative form of foresight forecasting. The author substantiates that foresight in the system of strategic management of public security of the country is a process of creative assessment, which applies the available knowledge and forecast analysis to the potential future development of the public security system. In the article of implementation of such process can occur and be implemented within the body of state power or external organization of the management system. The author notes that foresight is the most effective technology that can detect emerging trends in the early stages and predict possible scenarios for future problems. This technology gives the state the opportunity to "play ahead", thereby acting proactively, rather than eliminating the effects of new crises. The author determined that foresight in the public safety system is carried out in three stages: At the first stage, promising trends in scientific and technological development in the field of public safety, which are classified by clusters. They cover various areas (personnel, logistical, financial, innovative, organizational and other public security) and are interdisciplinary. In the second stage, trends are analyzed to form "pictures of the future" based on them, and current topics for building scenarios and concepts of development are identified. At the third stage, on the basis of "pictures of the future" guidelines are prepared for public policy in the field of public safety in four promising areas, scenarios of their possible development are determined. "Landmarks of the future" represent the key problems of the nation and ways to solve them in the form of clearly identified research projects, which involve the most important technological or social innovations.

Key words: public safety, strategic management, forecasting, foresight, formation of projects of the future, change of the concept of development.